

JP 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan osasto vaalinut jääkäriperinnettä yli neljä vuosikymmentä

”Lokakuussa 1976 kokoontui al-lekirjoittaneen aloitteesta joukko vaasalaisia jääkäreiden jälkeläisiä keskustelemaan mahdollisuuksista perustaa Vaasaan Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan ala-osasto. Jo marraskuun 16. päivänä pidettiin Vaasan ala-osaston perustava kokous Vaasan Upseerikerhon nk. perinnehuoneessa, jossa aikoinaan Jääkäriliiton Vaasan osasto tapasi kokoontua. Vaasan osastosta tuli siten Perinneyhdistyksen ensimmäinen ala-osasto. Vuodesta 1982 käytetään ala-osastojen sijaan nimitystä osasto.”

Edellä on suora lainaus Vaasan osaston perustajan ja sen ensimmäisen puheenjohtajan, jääkäriin pojan Ole Fagernäs in laatimasta osaston 30 -vuotishistoriikista vuodelta 2006.

Toiminta käynnistyi aktiivisesti, kun jäseniksi liittyi 14 jääkärien ensimmäisen polven jälkeläistä. Toiminta-alueeksi muotoutui Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan rannikkoseudut, jotka muodostavat nykyiset maakunnat.

Osaston tarkoitus on toiminta-alueellaan toteuttaa Perinneyhdistyksen säännöissä esiintuotua tarkoitusta, niissä edellytetyt toimintatapoja käyttäen.

Jääkäreitä jäseniksi

Ensimmäisen vuosikymmen aikana jäsenmäärä kasvoi tasaisesti ja kun Jääkäriliiton Vaasan sekä Pietarsaaren osastot lopettivat toimintansa. Vuonna 1988 jäseniksi liittyivät myös jääkärit Jacob Bengs, Rafael Berg, Curt Björklund, Johannes Björkman, Uno Fagernäs, Helge Ingman, Oskar Lasander, Alfred Ohls, Yrjö Pernu,

Vaasan osaston johtokunta koolla Vaasan Sotaveteraanipiirin Ruffes´ -kahviossa. Eturivissä vasemmalta osaston sihteeri Tuula Harjunpää, puheenjohtaja Brage Forssten, Alpo Koivuniemi, Carl-Henrik (Kalle) Lanamäki ja Ilkka Virtanen. Takana vasemmalta Kaj Sandström, Pauli Glader ja Raimo Latvala. Kuvasta puuttuu työmatkalla ollut varapj. Martti Ehrnrooth.

Paul Pätt, Edvard Rönholm, Emil Sjöholm, Väinö Vainio, Johannes West ja Karl Öist. Viimeisenä näistä jääkäreistä Väinö Vainio kutsuttiin viimeiseen iltahuutoon v. 1989.

Erikoisuutena voidaan myös todeta, että osastoon liittyi yhteisönä ”Gardesjägarne Kamratförening”, johon kuului Kaartin Jääkäripataljoonassa palvelleet upseerit.

Toimintaa ja tapahtumia, joilla on tarkoitus

Vuosikymmenten kuluessa osaston aloitteesta tai myötävaikutuksella on toiminta-alueellamme paljastettu 15 uutta aktivisti- ja jääkäriliikkeeseen liittyvää muistomerkkiä tai muistotaulua.

Suurin ja haasteellisin sekä kallein näistä oli Vaasan haudattujen jääkäri-

en yhteinen muistomerkki, joka sijaitsee Vaasan sankarihautojen välittömässä läheisyydessä. Nykyään tämä arkkitehti Annikki Nurmisen suunnittelema muistomerkki on erityisen arvostettu, jolle alueella vierailevat poikkeavat ja monesti myös laskevat kukkasen tai sytyttävät kynttilän jääkärien muistolle.

Vastaavasti Gloskärin – etappimajan kunnostaminen ja pelastaminen täydelliseltä tuholta vaati taannoin työtä ja taas työtä. Tämä etappimaja on Vaasan osaston ja Fihetskrigets Traditionsförening i Kust-Österbotenin yhteisesti omistama. Useita jääkäreiksi matkaavia yöpyi majassa, kun aloittivat haasteellisen matkan yli Merenkurkun jääkenttien. Majan Hirsiseinästä voi todeta mm. Oskar Peltokankaan olleen yksi heistä.

Viimeisin muistomerkki toteutettiin kesäkuussa 2016, jolloin paljastettiin Malskärin etappipaikan muistolaatta.

Rannikon etappireittien ja niiden varrella toimineiden henkilöiden työn merkittävyyden korostaminen perinnetoiminnassa on eräs toiminnanmuoto, jota tulisi huomioida enemmänkin. Toiminnan vaarallisuutta kuvaa sekin, että muutamat alueemme aktivisteista vangittiin ja lähetettiin Pietariin, Spalernajan vankilaan odottamaan kuolemantuomion täytäntöönpanoa. Venäjän sekasortoinen tilanne ja maaliskuun 1918 vallankumouksen mainingit vapauttivat ja pelastivat heidät.

Vuosikymmenten aikana osaston toimintaan on kiinteästi vakiintunut tietyt jääkäreihin liittyvät tapahtumat.

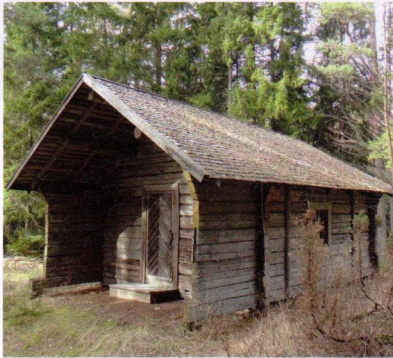
Tärkein ja vanhin on jääkärien kotiinpaluupäivän 25 helmikuuta huomioiminen, jolloin vietetään myös osaston vuosipäivää. Päivän ohjelmaan sisältyy seppeleen laskeminen Jääkäripatsaalle ja Vaasaan haudattujen jääkärien muistomerkillä sekä Kasarmintorin perinnetuomurille. Viimeksi mainitussa huomioidaan erityisesti Jääkäripataljoona 27:n ja Kaartin Jääkäripataljoonan (Gardens Jägarpatalljon) muistoa. KJP:ssä palveli useita jääkäreitä eri tehtävissä vuosina 1918 – 1934.

Aselaiva Equityn ja siinä palaneiden jääkäreiden, ns. Heiskasen staabin, muistoa vaalitaan lokakuun viimeisenä sunnuntaina kunniakäynnillä aselaivan muistomerkillä Maksamaan (nyk. Vöyrin) Vesterössä, Storsandvikenissä. Tähän liittyy myös emäntä Beata Vesterön elämäntyön muistaminen ja kunnioittaminen, laskemalla kukat hänen muistomerkillen.

Aivan oman kokonaisuuden muodostavat viiden vuoden välein pidetyt jääkärien kotiinpaluun juhlallisudet. Pääsääntöisesti Vaasan kaupungintalon juhlasali on täytynyt kutsu- ja muista arvo vieraista. Näiden juhlien kiistaton huipputilaisuus koettiin kuluvan vuoden helmikuussa, kun

Kunniakäynti Vaasaan haudattujen jääkärien muistomerkillä 25.2.2016. Sepeleettä kantaa Martti Ehrnrooth ja mukana Tuula Harjunpää sekä Pekka Änkilä.

Köklotin saaristoon johtavan tien varrella oleva Gloskärin – Etappimaja, jonka seinäkirjoituksen on kaiverrettu vuosiluku 1843.

saimme juhlia ja viettää Jääkärien kotiinpaluun 100-vuotismuistoa kolmen päivän ajan.

Syksyn huomattavin haaste on Pohjanmaan ja Keskipohjanmaan Jääkärihaudat ja muistomerkit kirjan toimittaminen painovalmiiksi. Kirjan valokuvat ja tekstit ovat viimeistelyä vaille valmiit siirrettäväksi taittoon ja painoon, jotta kirja saataisiin ulos sopivasti ennen joulua.

Osaston puheenjohtajina ovat toimineet jääkäripoika Ole Fagernäs vuodet 1976 – 2006 ja Martti Ehrn-

Vaasan osaston lippu naulattiin ja vihittiin Vaasan kirkossa 25.2.2006, osaston viettäessä 30 – vuotisjuhlaa.

rooth 2007 – 2016 ja Brage Forssten vuodesta 2017 alkaen.

Tällä hetkellä osaston johtokuntaan kuuluvat, sihteerinä Tuula Harjunpää, Alpo Koivuniemi, Carl-Henrik Lanamäki, Raimo Latvala, Kaj Sandström ja Ilkka Virtanen sekä varajäsenenä Pauli Glader.

TEKSTI JA KUVAT: **Raimo Latvala**